

Informācija darbiniekiem un darba devējiem saistībā ar plūdiem Jēkabpilī

Publicēts: 16.01.2023.

[Jaunami](#)

Saistībā ar plūdiem Jēkabpilī un tās apkaimē var rasties situācijas, kad tiek ietekmētas arī darbinieku un darba devēju darba tiesiskās attiecības un konkrētu darba pienākumu izpilde. Ja dabas katastrofas ietekmē ir ierobežota vai pilnībā liegta darba līgumā noteikto pienākumu izpilde, gan darbiniekiem, gan darba devējiem ir jāievēro normatīvajos aktos noteiktais. Tā kā saistībā ar notiekošo Jēkabpilī nav izsludināta ārkārtējā situācija un nav noteikts kāds īpašs normatīvs regulējums, tad darbinieki un darba devēji turpina piemērot Darba likuma noteikumus, kas paredz dažādus tiesiskus risinājumus, kurus iespējams piemērot arī šajā situācijā.

Ja darba pienākumus šobrīd var veikt un plūdi nav būtiski ietekmējuši darbu izpildi, tad darbinieki turpina pildīt savus darba pienākumus esošajās darba vietās. Vienlaikus darba devējam būtu ieteicams izvērtēt potenciālos riskus, kas saistīti ar teritoriju applūšanu, kas var ietekmēt gan darbinieku pārvietošanos, gan atrašanos darba vietā. Līdz ar to darba devējiem būtu jāapsver iespēja vienoties ar darbiniekiem par attālinātu darbu veikšanu, ja vien tas atbilstoši veicamajam darbam ir iespējams.

Ja plūdi jau ir ietekmējuši darbu izpildi, tad darba devējam ir iespējami vairāki rīcības modeļi.

Ja darba izpilde pilnībā nav iespējama, tad darba devējs nosaka darbiniekiem dīkstāvi. Atbilstoši Darba likuma 74.panta otrajai daļai dīkstāve ir situācija, kad darba devējs darbinieku nenodarbina vai neveic darbinieka saistības izpildījuma pieņemšanai nepieciešamās darbības. Likums nenosaka dīkstāves noteikšanas iemeslus, tādējādi tās ir visas situācijas, kad darba devējs objektīvu apstākļu dēļ nevar nodarbināt darbinieku vai arī neveic darbinieka saistības izpildījuma pieņemšanai nepieciešamās darbības. Vienlaikus likums noteic, ka šādā gadījumā darbinieka saistība uzskatāma par izpildītu un darba devējam ir pienākums

izmaksāt atlīdzību noteiktās darba samaksas vai vidējās izpeļņas (ja noteikta akordalga) apmērā. Darba devējam ir jāatceras, ka dīkstāves fakts ir atbilstoši jāfiksē dokumentos, jo dīkstāves laiks ir atbilstoši jāuzskaita saskaņā ar Darba likuma 137.panta pirmo daļu. Lai novērstu iespējamās domstarpības starp darbinieku un darba devēju, nosakot dīkstāvi, būtu ieteicams skaidri paredzēt apstākļus vai nosacījumus, pie kādiem darbinieki atgriežas pie darba izpildes.

Situācija, kad nodarbināšana ir iespējama, tomēr darba devējs nevar nodarbināt darbinieku darba līgumā nolīgtā darba izpildei, darba devējam ir tiesības norīkot darbinieku arī darba līgumā neparedzētu darbu veikšanai.

Atbilstoši Darba likuma 57.panta noteikumiem darba devējam ir tiesības ne ilgāk kā uz vienu mēnesi viena gada laikā norīkot darbinieku darba līgumā neparedzēta darba veikšanai, lai novērstu nepārvaramas varas, nejauša notikuma vai citu ārkārtēju apstākļu izraisītas sekas, kuras nelabvēlīgi ietekmē vai var ietekmēt parasto darba gaitu uzņēmumā. Dīkstāves gadījumā darba devējam ir tiesības norīkot darbinieku darba līgumā neparedzēta darba veikšanai ne ilgāk kā uz diviem mēnešiem viena gada laikā. Par darba līgumā neparedzētu darbu veikšanu darba devējam ir pienākums izmaksāt atbilstošu darba samaksu, kuras apmērs nedrīkst būt mazāks par darbinieka iepriekšējo vidējo izpeļņu.

Situācijā, kad darbinieki tiek iesaistīti plūdu riska mazināšanā vai seku novēršanā, jāpievērš uzmanība arī vispārīgajiem darba aizsardzības principiem, lai neapdraudētu darbinieku drošību un veselību. Darba devējam jāinstruē darbinieki par drošu rīcību konkrētajos apstākļos, ja darbinieki veic specifiskus uzdevumus, kas nav saistīti ar viņu tiešajiem darba pienākumiem ikdienā.

Darbinieks un darba devējs var vienoties arī par citiem pagaidu risinājumiem, ja darbu izpilde plūdu dēļ ir apgrūtināta, piemēram, izmantot ikgadējo apmaksāto atvaļinājumu.

Vienlaikus aicinām visas radušās domstarpības starp darbiniekiem un darba devējiem iespēju robežās risināt savstarpējās sarunās. Tajā pašā laikā, ja ir nepieciešama papildus informācija vai konsultācijas par darba tiesību un darba aizsardzības jautājumiem, aicinām sazināties ar Valsts darba inspekcijas konsultantiem pa tālruni 67186522 (darba laiks no pirmdienas līdz ceturtdienai no 09.00 līdz 12.00 un no 12.30 līdz 16.30, piektdienās no 09.00 līdz 12.00 un no 12.30 līdz 14.00).

<https://www.vdi.gov.lv/lv/jaunums/informacija-darbiniekiem-un-darba-devejiem-saistiba-ar-pludiem-jekabpili>